

Karol Potrzobowski

Nowe opłaty za czynności zespołów adwokackich

Palestra 12/6(126), 11-18

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ten w adwokaturze dotychczas nie był analizowany, a na pewno ujawnił się i u nas, jak wskazywało na to wyraźnie np. zachowanie się niektórych adwokatów pochodzenia żydowskiego w okresie agresji Izraela na kraje arabskie, zgłoszenie się syna adwokata jako ochotnika do armii Izraela oraz postawa niektórych z nich w okresie zajęć marcowych. Sprawy te wymagają analizy ze strony rad adwokackich, aby przez pominięcie tej problematyki w swych rozważaniach adwokatura nie stała się bezpieczną ostoją dla syjonistycznej reakcji.

W świetle dotychczasowych doświadczeń i ujawnionych braków w naszej pracy konieczne wydaje się uaktywnienie działania Komitetów Frontu Jedności Narodu na terenie izb adwokackich przez zainteresowanie ich aktualną problematyką pracy rad adwokackich i sytuacją w izbach.

Rady adwokackie przy podejmowaniu ważkich decyzji, w szczególności personalnych, powinny częściej konsultować się z organizacjami politycznymi, gdyż ułatwiłoby to im bardziej wszechstronne rozważenie zagadnień.

Kończąc, chciałbym stwierdzić, że wskazanie tu na liczne zadania i braki w naszej pracy w niczym nie może jednak przesłonić dużych osiągnięć rad adwokackich i ich dorobku, który pozwolił adwokaturze jako całości odzyskać zaufanie społeczne i polityczne. Wskazanie na nowe zadania dowodzi tylko dojrzałości politycznej i samorządności adwokatury.

KAROL POTRZOBOWSKI

Nowe opłaty za czynności zespołów adwokackich

Ogólne założenia rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 1967 r. (Dz. U. Nr 48, poz. 241) oraz zmiany wprowadzone w porównaniu z uprzednio obowiązującym stanem prawnym zostały obszernie omówione w artykule K. Zawadzkiego pt.: Opłaty za czynności zespołów adwokackich, zamieszczonym w nrze 3 „Palestry” z roku bieżącego.

Zadaniem niniejszego artykułu jest omówienie niektórych przepisów rozporządzenia, które — zdaniem autora — mogą budzić wątpliwości w praktyce kierowników zespołów adwokackich przy określaniu właściwych stawek za prowadzenie przez zespół spraw powierzonych przez klientów.

Zaznaczyć należy, że przekroczenie ustalonych stawek pociąga za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną (§ 1 ust. 3). Tezę tę reprezentowało orzecznictwo dyscyplinarne jeszcze przed wprowadzeniem powyższego

przepisu. Jest jednak rzeczą oczywistą, że tylko umyślne przekroczenie stawek pociąga za sobą represję dyscyplinarną. Wynika stąd, że przekroczenie stawki musi być dokonane z całą świadomością, iż pobiera się opłatę wyższą od obowiązującej.¹

Przy stosowaniu rozporządzenia mogą się zdarzyć wypadki przekroczenia opłaty przez określenie stawki wprawdzie obiektywnie błędnej, jednakże właściwej w przekonaniu kierownika zespołu ustalającego wysokość opłaty. Tego rodzaju przekroczenie stawki uzasadnia jedynie zwrot klientowi nienależnie pobranej nadpłaty.

Według § 10 poprzednio obowiązującego rozp. z dnia 22.IV.1961 r.², przy zasądzeniu kosztów procesu od przeciwnika (art. 98 k.p.c.) i ustalaniu wysokości kosztów postępowania karnego (art. 448 lit. h) k.p.k.) sąd nie był związany w sprawie wysokości wynagrodzenia adwokackiego umową zawartą między kierownikiem zespołu lub adwokatem a klientem i w granicach stawek określonych w rozporządzeniu ustalał koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony. Przepis ten nie został recypowany w rozporządzeniu z dnia 21.XII.1967 r., wobec czego strona, opierając się na art. 98 k.p.c. lub art. 448 k.p.k., może się domagać zasądzenia od przeciwnika ustalonych przez zespół opłat w pełnej wysokości. Odzyskało tym samym swą aktualność w tej materii orzecznictwo Sądu Najwyższego³ stwierdzające, że sąd nie może odmówić zasądzenia od przeciwnika kosztów adwokackich w wysokości rzeczywiście umówionej w granicach taryfy i nie jest uprawniony do oceny, czy umówiona kwota odpowiada nakładowi pracy adwokata. Jedynie w wypadku gdy strona ogranicza się do żądania zasądzenia kosztów według norm przepisanych, wysokość zasądzonej kwoty zależy od oceny sądu, który określi wysokość opłaty, stosując kryteria przewidziane w taksie. Również jednak i w tym wypadku sąd nie może zasądzić kwoty poniżej dolnej granicy stawki określonej w rozporządzeniu.

W związku z powyższą zmianą stanu prawnego należy zwrócić uwagę na konieczność przedstawienia sądowi śpisu kosztów, w przeciwnym bowiem razie może powstać sytuacja, w której sąd przyzna reprezentowanej przez adwokata stronie zwrot kosztów w wysokości niższej od rzeczywiście poniesionej. Zwróciło już na to uwagę Prezydium NRA w uchwale z dnia 7 marca 1968 r. (patrz „Palestra” nr 4/68, s. 1).

Przechodzimy teraz do omówienia poszczególnych przepisów rozporządzenia z dnia 21.XII.1967 r. W związku z tym nasuwają się tu następujące uwagi:

Do § 2. Sformułowanie § 2 wskazuje na to, że niedopuszczalne jest określanie opłaty w zależności od wyniku sprawy (tzw. „honorarium wynikowe”). Zakaz tego rodzaju był od dawna przyjęty zwyczajowo.⁴

Do § 3. Niedopuszczalne jest pobieranie opłat za czynności jednorazowe (§ 30) dotyczące prowadzenia danego procesu w instancji, jeżeli ze-

¹ Patrz S. Garlicki: Kilka uwag na tle nowego rozporządzenia o wynagrodzeniu adwokatów, „Palestra” nr 8/61, s. 3.

² Dz. U. Nr 24, poz. 118.

³ Orzeczn. SN: z dn. 16.II.1955 r. II CZ 14/55 (PiP nr 7—8/55, s. 297); z dnia 31.III.1955 r. I CZ 316/54 (OSN poz. 89/55); z dnia 4.II.1960 r. 4 CZ 171/59 (OSPika poz. 37/61).

⁴ S. Janczewski: Godność zawodu adwokackiego, Wydawnictwo Prawnicze 1960, s. 9—10.

spół pobrał wynagrodzenie za instancję. Brak jest natomiast przeszkód do pobierania opłaty, jeżeli czynność wiąże się z prowadzoną sprawą tylko pośrednio (np. w toku procesu rozwodowego klient zasięga porady lub opinii prawnej w sprawie roszczeń strony przeciwnej, dotyczących podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności itp.).

Do § 4 pkt 1. Ponieważ użyto określenia „podstawowym źródłem utrzymania klienta jest renta”, przeto należy przyjąć, że osiąganie dochodów nie powodujących zawieszenia renty nie pozbawia klienta prawa do ulgi podmiotowej. Ulga ma zastosowanie tylko wówczas, gdy klient pobiera rentę lub emeryturę z zaopatrzenia emerytalnego, a nie rentę innego rodzaju.

Do § 4 pkt 2. Wobec użytego określenia „roszczenie klienta będącego pracownikiem” ulgowa stawka nie ma zastosowania w sprawach ze stosunku pracy, w których pracownik jest stroną pozwaną (np. w sprawie o manko).

Do § 4 pkt 3. Opłata w sprawach wymienionych w § 4 pkt 3 podlega obniżce bez względu na sytuację materialną klienta, prawo zaś do obniżki przysługuje tylko stronie powodowej, dochodzącej wskazanych w tym punkcie świadczeń. Zastępstwo strony pozwanej w tych sprawach podlega pełnej opłacie. Natomiast w procesie o uchylenie lub ograniczenie ustalonych już alimentów, renty lub dożywocia ulga przysługuje stronie pozwanej, gdyż taka jest intencja przepisu. Zastępstwo dłużnika (powoda) w tego rodzaju sytuacjach podlega pełnej opłacie.

Przez pojęcie „sprawy o alimenty” należy rozumieć także roszczenia matki dziecka przeciwko jego ojcu o zwrot kosztów utrzymania, oparte na przepisie art. 140 k.r.o.⁵

Przez pojęcie renty użyte w pkt 3 należy rozumieć renty prawa cywilnego (art. 127, 444, 446, 805, 903, 907, 913 k.c.), albowiem wynagrodzenia za sprawy rentowe z zaopatrzenia emerytalnego normuje § 29.

W sprawie o wynagrodzenie szkody na osobie występuje z reguły kumulacja roszczenia rentowego z roszczeniem o zadośćuczynienie lub o odszkodowanie itp. Nie są to sprawy o rentę w rozumieniu § 4 pkt 3 i wobec tego w zasadzie nie stosuje się zniżki 30%. W sprawach tych jednak należy stosować zniżkę, jeżeli wynika ona z pkt 1 lub 2 § 4.

Do § 5 ust. 2. Przepis dotyczy sytuacji, w której adwokat nie wystąpił przed sądem w związku z odwołaniem lub zrzeczeniem się pełnomocnictwa. W innych wypadkach (np. w razie cofnięcia pozwu przed rozprawą wobec zaspokojenia roszczenia przez pozwanego i wydania postanowienia o umorzeniu postępowania na posiedzeniu niejawnym) obowiązkowa obniżka opłaty o 50% nie może nastąpić. Okoliczność powyższa może stanowić ewentualnie przyczynę sprostowania pierwotnie ustalonej opłaty, jeżeli była określona w górnej stawce ze względu np. na założenie zwiększonego nakładu pracy przy prowadzeniu sprawy.

Rozporządzenie nie normuje zagadnienia usprawiedliwionego odwołania pełnomocnictwa. Odwołanie takie powinno być traktowane jako

odstąpienie od umowy zlecenia zawartej z zespołem, wobec czego zespołowi należy się wynagrodzenie za wykonane już czynności (art. 746 k.c.).

Do § 6 ust. 2. Możliwość podwyżki stawek ma zastosowanie nie tylko w razie prowadzenia sprawy przez zespół specjalistyczny, ale również w razie prowadzenia sprawy cudzoziemca dewizowego przez inne zespoły, gdy regulamin na to zezwala (np. sprawa karna lub udzielenie doraźnej porady prawnej w miejscowości, w której nie ma zespołu specjalistycznego⁶).

Do § 6 ust. 3. Przy czynnościach procesowych stosuje się opłaty za czynności o najbardziej zbliżonym charakterze (np. za nie przewidzianą w taksie sprawę o zaprzeczenie macierzyństwa należy zastosować stawkę z § 12 pkt 5 itd.). Trudności powstają wtedy, gdy zlecona czynność w ogóle nie ma odpowiednika w postanowieniach rozporządzenia (np. sprawa o zabezpieczenie dowodów, opracowanie projektu statutu stowarzyszenia, opracowanie projektu wewnętrzного aktu normatywnego spółdzielni, opracowanie projektu protokołów zebrania wspólników spółki itd.). W tych wypadkach należy określić wysokość opłaty na podstawie kryteriów ogólnych (nakład pracy, zawilość sprawy, poziom czynności), z tym jednak zastrzeżeniem, że górna granica opłaty nie powinna przekroczyć maksymalnej stawki przewidzianej w rozporządzeniu, tj. kwoty 3000 zł.

Do § 7. Przez określenie „do kasy zespołu” należy rozumieć również wpłaty na konto bankowe zespołu lub przekazem pocztowym pod adresem zespołu. Zakaz pobierania wpłat przez adwokata dotyczy nie tylko opłat za czynności zespołu, ale również wpłat na koszty prowadzenia sprawy.

Do § 8. Ponieważ przepis § 8 umieszczony został w części ogólnej, obniżka opłaty do 70% ma zastosowanie we wszystkich rodzajach spraw.

Obniżka dotyczy tylko wypadku ponownego prowadzenia sprawy przez tego samego adwokata w I instancji, po uchyleniu orzeczenia przez sąd instancji wyższej. Jeżeli więc adwokat objął prowadzenie sprawy dopiero w II instancji, to po uchyleniu orzeczenia nie prowadzi sprawy ponownie przed I instancją i dlatego opłatę pobiera się w pełnej stawce.⁷

W razie rozpoznawania sprawy w I instancji na skutek skargi o wznowienie postępowania należy się zespołowi za prowadzenie sprawy pełna opłata także wtedy, gdy sprawę prowadzi ponownie ten sam adwokat.⁸

Do § 10 ust. 1. Pozew główny i pzew wzajemny stanowią jedną sprawę w rozumieniu § 10, przy czym opłatę zespołu pobiera się od łącznej wartości obu powództw. Jeżeli jednak sąd zarządzi oddzielną rozprawę co do pozwu głównego i wzajemnego (art. 218 k.p.c.), to należy potraktować pozew główny i wzajemny jako odrębne sprawy i ustalić opłatę oddzielnie w każdej z tych spraw.⁹

⁶ Paragraf 1 ust. 2 regulaminu w sprawie organizacji i działania zespołów specjalistycznych (uchwała NRA z 14.XI.1965 r. — nie publikowana).

⁷ S. Garlicki, op. cit.

⁸ (Rzecz. SN z dnia 23.VI.1955 r. IV CZ 10°/55 (OSN poz. 71 5)).

⁹ Orzec. SN z dnia 25.VII.1953 r. II C 609/53 (OSN poz. 61/54). Por. też: S. Garlicki: Odpow.edz na pytanie prawne, „Palestra” nr 6/67, s. 56.

W razie podwyższenia wartości przedmiotu sprawy przez sąd w trybie art. 25 k.p.c. podwyższoną wartość bierze się pod uwagę przy ustalaniu opłaty za I instancję.¹⁰

W razie ograniczenia żądania pozwu w I instancji adwokatowi należy się od zastępowanej strony wynagrodzenie obliczone od pierwotnej wartości przedmiotu sporu.¹¹

Do § 11. Jeżeli przedmiotem sprawy — poza eksmisją — są również roszczenia majątkowe (np. o czynsz, o odszkodowanie itp.), to opłatę pobiera się od obu roszczeń oddzielnie.

Stosownie do art. 23 k.p.c. wartość przedmiotu sporu w sprawach o wydanie lub odebranie przedmiotu najmu lub dzierżawy stanowi określona suma czynszu, może się więc zdarzyć, że opłata obliczona według § 10 byłaby wyższa od stawki przewidzianej w § 11. Ponieważ jednak § 11 jest przepisem szczególnym, przewidziane w nim stawki za sprawy o eksmisję nie mogą być przekroczone.

Do § 12 pkt 1 i 5. W sprawach wymienionych w § 12 pkt 1 i 5 niedopuszczalne jest pobieranie oddzielnej opłaty od roszczeń majątkowych (np. alimentacyjnych, regresowych), choćby nawet opłata zespołu obliczona od wartości tych roszczeń przewyższała stawki przewidziane w § 12.

Wynagrodzenie za prowadzenie sprawy o rozwód obejmuje także czynności w postępowaniu przewidzianym w art. 443 k.p.c.¹²

W sprawach wymienionych w pkt 1 i 5 klient nie ma prawa do obniżki opłaty o 30%, choćby nawet dochodził jednocześnie alimentów.¹³

Do § 12 pkt 11, § 13 pkt 5 i § 14 pkt 3. Obniżka opłaty zespołu do 50% stosowana jest wówczas, gdy zgodny sposób podziału majątku zawarty jest we wniosku złożonym do sądu. Jeżeli podział majątku następuje w zgodny sposób dopiero w wyniku ugody zawartej w toku postępowania, zespół pobiera pełną opłatę.

Do § 13. Określone w § 13 stawki nie obejmują szeregu spraw z zakresu prawa rzeczowego i o księgach wieczystych (np. spory dotyczące użytkowania, zastawu itp.). Dla ustalenia wysokości opłaty należy stosować stawki przewidziane w § 10, a gdy wartości przedmiotu sprawy nie da się określić — zasadę przewidzianą w § 6 ust. 3.

Stawka ustalona w § 13 pkt 4 nie stosuje się do spraw o rekonstrukcję zaginionej księgi wieczystej lub o założenie księgi dla nieruchomości, która nie ma urzędzonej księgi. Opłatę za te czynności określa się w trybie § 6 ust. 3.

Do § 14. Jeżeli w postępowaniu o dział spadku zachodzi konieczność stwierdzenia nabycia spadku (art. 681 k.p.c.), pobiera się opłatę za tę czynność niezależnie od opłaty za postępowanie działowe.

¹⁰ Z. Krzemiński: Nowe zasady wynagradzania adwokatów, „Palestra” nr 7/61, s. 9.

¹¹ Orzec. SN z dnia 2.VIII.1951 r. C 778/51 (NP nr 12/51, s. 41).

¹² Orzec. SN z dnia 21.II.1956 r. 4 CZ 1687/55 (NP nr 278 s. 14).

¹³ Orzec. SN z dnia 13.XI.1951 r. C 573/51 (PiP nr 452, s. 630).

Do § 15 pkt 1. Opłata za inne sprawy związane z sądami polubowymi (wyznaczenie arbitra przez sąd państwowy, ustalenie nieważności zapisu, uznanie wyroku sądu polubownego za wykonalny itd.) określana jest w trybie § 6 ust. 3. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu przed sądem polubowym opłatę określa się według wartości przedmiotu sprawy (§ 10). Jeżeli adwokat wchodzi w skład sądu polubownego w charakterze arbitra lub superarbitra, stawki przewidziane w rozporządzeniu nie mają zastosowania, a zasady wynagradzania normuje art. 704 k.p.c.

Wynagrodzenie za czynności arbitra lub superarbitra, choćby były wykonywane przez adwokata, nie stanowi opłaty za czynności zespołu.

Do § 15 pkt 3 i 5. W razie dochodzenia roszczeń majątkowych w sprawach określonych w § 15 pkt 3 i 5 pobiera się odrębnie opłatę od tych roszczeń, ustawodawca bowiem nie wprowadził przepisu analogicznego do § 10 ust. 2.

Ulga przewidziana w § 4 pkt 2 nie dotyczy opłaty od 240 do 360 zł za sprawy o przywrócenie lub dopuszczenie do pracy, gdyż musiałaby ona być stosowana we wszystkich tych sprawach, co czyniłoby stawkę z § 15 pkt 5 bezprzedmiotową. Uznać więc należy, że określona w pkt 5 opłata została uwzględniona już z zastosowaniem ulgi.

Do § 19. Przepis ten (dotyczący wyłącznie spraw cywilnych) ma na względzie sytuacje, w których w związku z częściowym oddaniem roszczeń nastąpiło zniesienie lub stosunkowe rozdzielenie kosztów procesu (art. 100 i 104 k.p.c.). Przez określenie „korzyść majątkowa” należy rozumieć nie tylko zasądzoną należność główną, ale także należności uboczne (np. odsetki).

Do § 21. Stawki opłat za obronę są zróżnicowane w zależności od tego, czy rozpoznanie sprawy nastąpiło w trybie zwykłym, czy też w trybie uproszczonym lub przyspieszonym.

Tryb uproszczony został przewidziany w ustawie z dnia 20.VII.1950 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 348 z późn. zm.) i w ustawie z dnia 2.XII.1960 r. o sprawach o oskarżenia prywatnego (Dz. U. Nr 54, poz. 308). W trybie uproszczonym sąd rozpoznaje sprawy o przestępstwa, za które ustawa przewiduje karę pozbawienia wolności do 2 lat lub grzywnę albo obie te kary łącznie, z wyjątkiem jednak spraw o przestępstwa przewidziane w art. 151 § 2, 164 § 1, 215 § 2, 216 § 2, 217 § 2, 243 § 2 i 255 k.k. Ponadto w trybie uproszczonym rozpoznawane są — pomimo wyższej sankcji karnej — sprawy o przestępstwa przewidziane: a) w art. 129, 130, 131 i 133 § 1 k.k., b) w art. 160, 257, 262 § 1 i 2 oraz 264 k.k., jeżeli szkoda wyrządzona lub zamierzona nie przekracza 5 000 zł, c) w art. 1 ustawy z dnia 18.VI.1959 r. o odpowiedzialności karnej za przestępstwa przeciw własności społecznej (Dz. U. Nr 36, poz. 228), jeżeli szkoda wyrządzona lub zamierzona nie przekracza 5 000 zł, d) w art. 8 i 10 ustawy z dnia 13.VII.1957 o zwalczaniu spekulacji i ochronie interesów nabywców oraz producentów rolnych w obrocie handlowym (Dz. U. Nr 39, poz. 171). Tryb uproszczony stosuje się, choćby ze względu na powrót do przestępstwa albo ze względu na zastosowanie przepisu art.

291 k.k. groziła przestępcy kara wyższa niż przewidziana w wymienionych wyżej przepisach.

Tryb przyspieszony wprowadzony został w ustawie z dnia 22.V. 1958 r. o zaostrzeniu odpowiedzialności karnej za chuligaństwo (Dz. U. Nr 34, poz. 152). W trybie tym sąd rozpoznaje sprawy o przestępstwa przewidziane w art. 127, 132, 156, 237 § 1, 239 § 1, 250, 251, 252 § 1, 256 § 1, 263 § 1 i 2, jeżeli czyn ma charakter chuligański, a sprawca został schwytany na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem.

Do § 22. Doliczenie opłaty dodatkowej w wysokości 20% ma zastosowanie zarówno wtedy, gdy rozprawa trwa w sposób ciągły więcej niż jeden dzień, jak i wtedy, gdy zarządono przerwę lub odroczenie rozprawy. W razie ogłoszenia wyroku w innym dniu, niż nastąpiło zamknięcie przewodu sądowego, pobiera się dodatkową opłatę w związku ze stawiennictwem obrońcy przy ogłoszeniu wyroku.

Jako podstawę obliczenia dodatku 20% należy przyjąć stawkę opłaty ustalonej za obronę w danej instancji.

Do § 26. Treść zarządzenia ustanawiającego adwokata z urzędu rozstrzyga sprawę dopuszczalności pobrania opłaty na rzecz zespołu. Zespół nie może więc kwestionować zwolnienia od zapłaty za obronę, stwierdzonego w treści zarządzenia; roszczenie o uiszczenie opłaty przysługuje mu wtedy, gdy zwolnienie nie zostało wyraźnie przewidziane w zarządzeniu.

Do § 27. Szczególne stawki określone w § 27 ust. 1 obejmują jedynie prowadzenie spraw w postępowaniu przed okręgowymi komisjami arbitrażowymi. W postępowaniu przed Główną Komisją Arbitrażową opłaty za prowadzenie sprawy powinny być określone według stawek przewidzianych w § 27 ust. 1 z zastosowaniem obniżki za instancję rewizyjną, przewidzianej w § 17.

Do § 28. W sprawach administracyjnych nie stosuje się obniżki opłat za II instancję, albowiem § 17 dotyczy spraw cywilnych. Natomiast w razie ponownego rozpoznania sprawy w I instancji opłata ulega obniżeniu do 70% (§ 8).

Sprawy określone w § 28 pkt 2 są to te sprawy administracyjne, w których wartość przedmiotu sporu da się określić (np. sprawa o odszkodowanie w postępowaniu wyłączeniowym, sprawa o przyznanie prawa wieczystego użytkowania nieruchomości, sprawy o rentę z zaopatrzenia emerytalnego toczące się przed organami ZUS-u itp.). W innych sprawach administracyjnych (zarówno o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym) pobiera się opłatę określoną w pkt 4.

Stawka określona w § 28 pkt 3 dotyczy spraw lokalowych prowadzonych w postępowaniu administracyjnym. Opłaty za prowadzenie tych spraw w sądach określają przepisy rozdziału 2.

Do § 29. Przepis § 29, jako zamieszczony w rozdziale 5, dotyczy rent lub emerytur z zaopatrzenia emerytalnego. Stawki przewidziane w § 29 odnoszą się zatem tylko do postępowania przed okręgowymi sądami ubezpieczeń społecznych i przed Trybunałem Ubezpieczeń Społecz-

nych. Do stawek tych należy stosować obniżkę o 30% przewidzianą w § 4 rozporządzenia.

W postępowaniu przed Trybunałem Ubezpieczeń Społecznych pobiera się pełną stawkę wynikającą z § 29, albowiem obniżka przewidziana w § 17 za instancję rewizyjną dotyczy tylko spraw cywilnych.

Do § 30 pkt 1. Jeżeli sporządzenie pisma upominawczego było połączone z udzieleniem porady prawnej, pobiera się opłatę za obie te czynności. Przez „badanie akt” należy rozumieć nie tylko badanie akt sądowych lub administracyjnych, ale również akt i dokumentów dostarczonych przez klienta.

Do § 30 pkt 3. Przewidziana w pkt 3 stawka 25% obliczana jest od opłaty za postępowanie rewizyjne, a więc w sprawach cywilnych od stawek określonych w § 17, a w sprawach karnych od stawek określonych w § 21 pkt 3—5.

Do § 30 pkt 6. Jeżeli wartości przedmiotu umowy nie da się określić, wysokość opłaty ustala się w trybie § 6 ust. 3.

Do § 32. W razie powierzenia sprawy zespołowi przed dniem 1.I. 1968 r. wysokość opłat za czynności zespołu powinna być ustalana — aż do zakończenia sprawy w instancji — wyłącznie na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.IV.1961 r.

Określenie „do zakończenia sprawy w instancji” nie jest precyzyjne. Nie budzi wątpliwości, że za prowadzenie sprawy w trybie zażaleniomym od wydanych po dniu 1.I.1968 r. postanowień incydentalnych (np. w razie złożenia zażalenia na zabezpieczenie powództwa) pobiera się opłatę według nowych zasad, choćby nawet przyjęta przed dniem 1.I. 1968 r. sprawa nie została jeszcze zakończona w instancji.

JERZY MALINOWSKI I WITOLD PAWŁOWSKI

Działalność Komisji Socjalno-Bytowej przy Warszawskiej Radzie Adwokackiej

W roku 1964 uchwałą Rady Adwokackiej zostały powołane w Komisji Socjalno-Bytowej cztery podkomisje, a mianowicie: Podkomisja opieki nad dzieckiem, Podkomisja do spraw opieki zdrowotnej, Podkomisja do spraw rekreacji i wypoczynku oraz Podkomisja warunków pracy i usprawnień pracy zawodowej.

Nazwy tych podkomisji, w których zawarty jest ich zakres działania, dają sumaryczny obraz zadań Komisji Socjalno-Bytowej.